

aluminij

Glasilno delovne organizacije Tovarna glinice in aluminija „Boris Kidrič“ Kidričevo

Plaketa občine Ptuj podeljena tudi našim delavcem — elektrolizerjem grupe C-2

Sredi poletnih mesecev, ko se temperatura v elektrolizi dvigne tudi do 60° C, je težko verjeti, da človek v takšnih pogojih sploh še lahko dela. Prav te dni pa smo se prepričali, da je to mogoče.

8. avgusta, ob občinskem prazniku, je prejela plaketo občine Ptuj skupina elektrolizerjev grupe C-2. S ponosom so predelavci te grupe Plajnšek, Planinc, Krajnc in Vek prisostvovali podelitvi in prinesli priznanje v svoj tozd za vseh dvanajst elektrolizerjev, ki delajo v tej skupini in za spodbudo vsem, ki smo zaposleni v TGA.

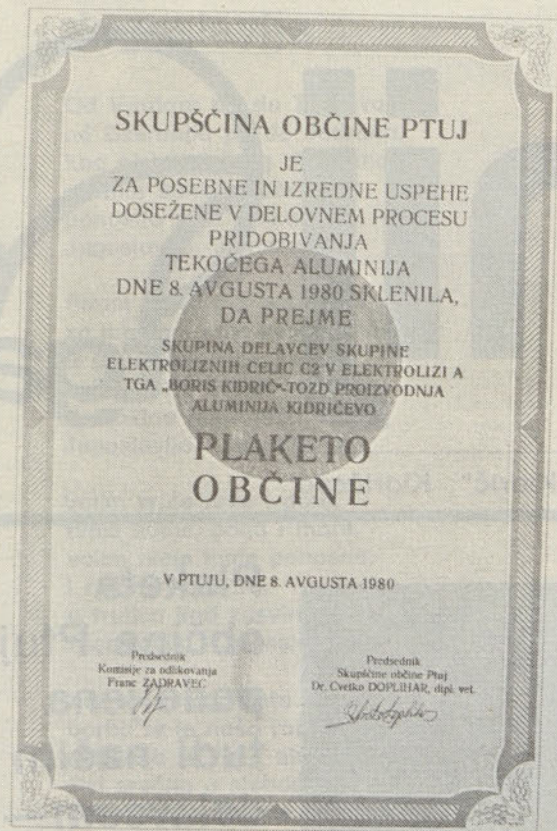
V uradni obrazložitvi je zapisano: »Vsi delavci, ki delajo v skupini elektroliznih celic C-2 v elektrolizi A, so že več let nazaj izkazovali pri svojem delu nadpovprečne uspehe. Glede na zastarelo tehnologijo elektroliznih celic in nevarno okolje, imajo ti pokazatelji še večji pomen. To se izkazuje v naslednjem:

— proizvodnja tekočega aluminija preko 365 kg na peč na dan,
(Nadaljevanje na 2. str.)

Plaketa občine Ptuj

Listina o podelitvi plakete občine Ptuj skupini naših delavcev iz elektrolize A

Plaketa občine Ptuj podeljena tudi našim delavcem - elektrolizerjem grupe C-2

(Nadaljevanje s 1. str.)

- v boljšem izkoriščanju delovnih priprav in naprav,
- v nižji porabi električne energije na proizvedeno količino aluminija,
- v tesnejšem sodelovanju med delavci v skupini,
- v urejevanju delovnega okolja,
- v razvijanju samoupravnih odnosov v delovni skupini,
- v tovariških odnosih in dogovarjanju itd.

Ti nadpovprečni rezultati več let dokazujejo zrelost in sposobnost upravljanja z družbenimi sredstvi v izredno težkih delovnih pogojih tako, kot če bi delali z dvema celicama več kot ostali. Iz ekonomskega stališča gledano pomeni: proizva-

jati več aluminija in ceneje ob popolni izrabi surovin in materiala (električna energija), kar pomeni za trenutne razmere te skupine izredno požrvalnost.

Ideja, da bi vestne in dobre delavce nagrajevali, prihaja iz tozda in je stara več let. Najprej je bilo govora o denarnih nagradah, a so se kasneje, ko to ni bilo preveč z navdušenjem sprejeto, odločili drugače. Rada bi zvedela za mnenja nagrajenih elektrolizerjev, toda izmene, bolniška in še dopust je težko uskladiti in tako sva se srečala le s tovarišem Plajnskom, ki je dejal: »To priznanje mi pomeni veliko, prav tako pa tudi mojim tovarišem. V elektrolizi delam že 24 let. Vsa ta leta se trudimo, ne samo naša skupina, prepričan sem, da tudi ostali, da bi delali

dobro. Z vestnim delom in poslušom, da se čim bolj približam tehnologiji, se dosežejo dobri rezultati. Vsi si želimo, da bi kdaj tudi v novi elektrolizi dosegali dobre rezultate. Vesel sem, da smo

dobili občinsko priznanje, saj nam pomeni veliko več kot denarna nagrada. Zdi se mi, da je to priznanje za ves naš tozd in sploh za našo delovno organizacijo.«

V. P.

Polletni obračun poslovanja

V zadnji dekadi meseca julija, smo v temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti obravnavali in sprejeli polletni obračun poslovanja. Obravnava je potekala na podlagi poročila o poslovanju v katerem so bili podrobno prikazani količinski in vrednostni podatki o doseženi proizvodnji, nabavi, prodaji, o prihodkih in odhodku in o skladnosti njegove začasne razdelitve s širšimi družbenimi merili. Na kratko bi lahko rekli, ocenjevali smo rezultat polletnega dela in gospodarjenja. V tem sestavku pa bomo prikusili v najkrajših obrisih strniti bistvene značilnosti polletnega poslovanja. Ker so poslovni rezultati praviloma odvisni od tega koliko in kaj smo proizvedli in prodali bomo začeli na tem koncu.

Kalcinirane glinice in hidrata smo proizvedli nekoliko manj (2 oz. 1%) kot smo planirali in manj (5 oz. 3%) od proizvodnje v prvem polletju preteklega leta. Vzroka za nižjo proizvodnjo sta: manjša možnost ugodne prodaje in težave pri oskrbi s premogom in mazutom.

Primarnega aluminija smo proizvedli 22.503 tone, kar je približno toliko kot smo planirali in kot smo proizvedli v enakem obdobju pre-

teklega leta. Presežena pa je proizvodnja anodne mase, s čemer se je povečala zaloga na koncu polletja na 3.879 ton.

V livarni je bila nekoliko manjša proizvodnja gnetnih zlitin, medtem ko je proizvodnja ostalih zlitin in aluminija, sicer po strukturi različna od plana, vendar skupno nekaj nad planirano oziroma doseženo proizvodnjo v preteklem letu. V livarni v Trbovljah ni bila dosežena planirana količinska proizvodnja, je pa za 5% višja od enakega obdobja v preteklem letu.

Proizvodnja v tej TOZD zaradi organizacijskih težav še vedno ni stekla tako, kot to omogoča postavljena kapaciteta, vendar se izboljšuje.

Temeljne organizacije, ki opravljajo storitve so v globalu dosegle planiran obseg poslovanja. Obstojajo pa razlike po posameznih stroškovnih mestih.

Proizvodnim težavam iz prvega tromesečja so se v drugem tromesečju pridružile še težave pri oskrbi z nekaterimi surovinami, zlasti pa s silicijem in premogom, kar je imelo za posledico dodatno osiromašenje, v letošnjem letu že nekoliko slabšega, prodajnega asor-

timana v livarni. Posledice se odražajo v dohodku vseh TOZD.

V letošnjem prvem polletju, kot že nekaj let poprej, DO TGA ni imela problemov s prodajo. Povpraševanje po aluminiju in njegovih zlitinah je iz dneva v dan večje, toda domače prodajne cene zaradi obstoječega sistema formiranja, se niso bistveno spremenile. Po devalvaciji pa so zamrznjene Velik problem predstavlja tehnično stanje proizvodnih naprav.

Prav v času, ko bi bilo mogoče prodati veliko več aluminija in boljše, na domačem in tujem trgu, je proizvodnja zaradi stanja tehničnih naprav celo nekoliko nižja kot nekatera prejšnja leta, ko so bile težave s prodajo.

V letošnjem letu je prišlo do bistvenih sprememb v poslovanju v okviru SOZD-a

Skladno s sprejetim planom SOZD se je v letošnjem letu bistveno povečal notranji pretok aluminija. To naj bi omogočilo skladnejšo koriščenje predelovalnih zmogljivosti znotraj SOZD in skoki udeležbo na skupnem prihodku prinašalo udeleženkam višji dohodek. To lahko razberemo iz polletnih obračunov obeh delovnih organizacij.

Skupna devizna bilanca na ravni SOZD pa naj bi omogočila smoternejšo pridobivanje in razporejanje deviznega prihodka, deviznih pravic in deviz. Samoupravni akti, ki so bili na tej osnovi sprejeti pa se izvajajo le delno.

Dobro poteka notranji blagovni tok, saj je TGA v glavnem izpolnila planirane količinske obveze. Impolu je dobavila 14.371 ton, letni plan pa predvideva 29.970 ton aluminija.

Od plana pa občutneje odstopa izvozna prodaja skup-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Člani prvega delavskega sveta TGA, ki še delajo v naši tovarni. Od leve proti desni so: Maks Jabložnik, Andrej Toplek, Jože Tupanič, Stanko Kovačec, Anton Klajnshek in Oto Težak

Polletni obračun poslovanja

(Nadaljevanje z 2. strani)

nega proizvoda in posledično pritok deviznega prihodka in deviznih pravic.

Izvajanje SS o ZDS na ravni SOZD poteka le delno. Zatika se pri obračunu skupnega proizvoda, ne dajejo se predpisane informacije o realizaciji skupnega proizvoda, ne napreduje delo na dopolnitvi normativov, v TGA ni mogoče zakonito izkazovati deviznega prihodka in davčnih ter drugih olajšav, ker Impol ne dostavlja dogovorjenih knjigovodskih listin, itd. Povdariti moramo, da je bilo na SOZD dogovorjeno, kako naj se zadeve rešijo, vendar se to zaenkrat v celoti ne izvaja.

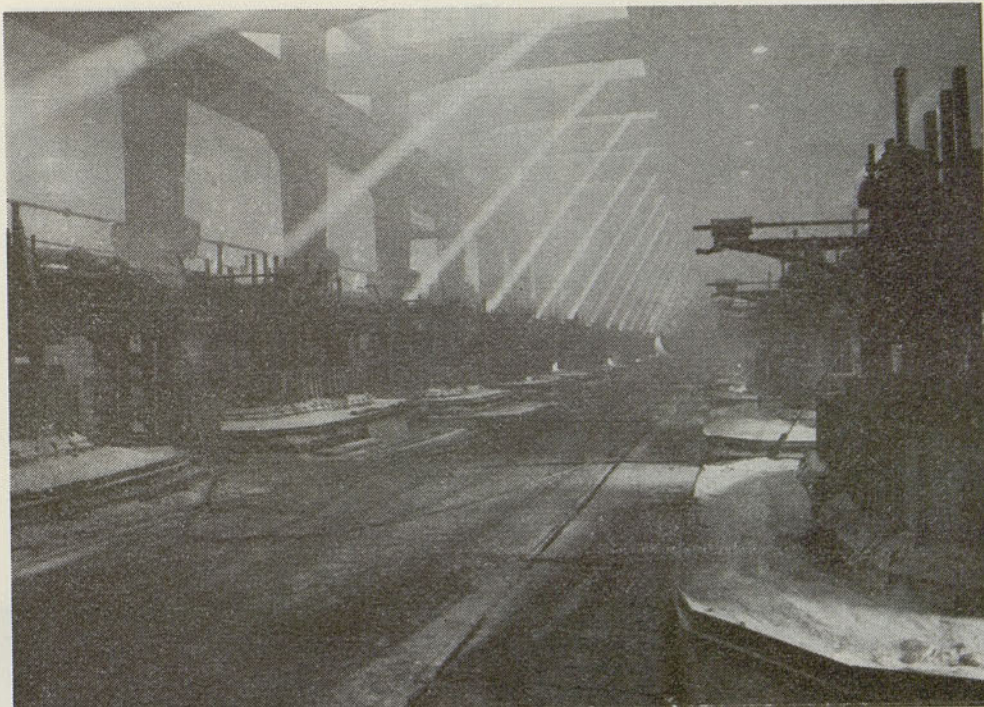
Da bi se zadeve uredile je potrebno o teh problemih žal, ponovno spregovoriti.

Junjska devalvacija še na polletni uspeh ni imela večjega vpliva. Njene posledice pa bodo občutnejše v drugem polletju, ker se bodo močno podražile uvozne surovine in material.

Problemi poslovanja, ki so se pojavljali že v prvem tromesečju, so se v drugem tromesečju močno zaostriili.

V četrtletnem poročilu smo govorili le o kritičnem stanju zalog nekaterih surovin in materialov, proti koncu polletja pa je že prišlo do pomanjkanja in spremembe v proizvodnji (silicij, premog, mazut, itd.).

Toda kljub obstoječim težavam so vse TOZD ugodno zaključile polletno poslovanje. Nabena TOZD ni v izgubi. Še vedno pa ima najskromnejši poslovni rezultat TOZD LLBK Trbovlje, ki pa se kljub sanaciji v preteklem letu, v letošnjem letu še vedno ne more postaviti čvrsteje na noge. Ker se učinkovitost poslovanja ne more dovolj nazorno opisati z besedami, navajamo nekaj ključnih števil, ki prikazujejo vrednostni vidik poslovanja.

Stara elektroliza

tegorij, od višine plačanih prihodkov (CP) in od porabljenih sredstev.

Ker je v prvem polletju CP hitreje naraščal kot po-

dohodka za pokritje izplačanih osebnih dohodkov, nujno akumulacijo in sklad skupne porabe. Izjema je TOZD LLBK Trbovlje, ki po pokritju OD ni mogla oblikovati poslovnega sklada, ker je zaradi pomanjkanja SSP bremenila tekoči ČD s stroški za topli obrok.

Začasna razporeditev čistega dohodka v periodičnem obračunu za osebne dohodke in skupno porabo je v mejah dogovora in resolucije.

Ker je bila dejansko izplačana masa OD za DO kot celoto (takšen je dogovor v letnem planu) 7% pod dovoljeno po dogovoru, je ta razlika omogočila spremembo vrednosti točke tudi za prvo polletje na višino 1,964 bruto din. Ocena gibanja poslovanja za tretje tromesečje pa je bila osnova za spremembo vrednosti točke tudi za tretje tromesečje na višino 2,150 din bruto. To pa glede na dosežene poslovne rezultate ne velja za TOZD LLBK, ki je sprejela svojemu rezultatu primeren sklep o razporeditvi čistega dohodka. O tem so bile podane podrobnejše informacije na obravnavi polletnega poslovanja na zborih delavcev.

Končno lahko ugotovimo, da je polletni finančni izid dober. Vendar se moramo zavedati, da je pred nami še tudi drugi del poslovnega leta, v katerem bodo bistveno slabši pogoji poslovanja. Poslovali bomo v bist-

veno višjih poslovnih stroških, ker so se podražile uvozne surovine in rezervni deli, podražile so se tudi domače surovine (silicij, premog, smola).

Predlagano je tudi bistveno povišanje cene električne energije in nekaterih drugih surovin. Višji bodo tudi fiksni stroški (osebni dohodki itd).

Povečana izvozna usmeritev nekaterih dobaviteljev surovin in zapiranje v republiške plačilno devizne okvirje, utegne povzročiti še večje motnje pri oskrbi s surovinami.

Nasprotno pa na prodajnem področju ni pričakovati bistvenega povečanja prihodkov, ki bi naj vsaj delno kompenzirali že omenjene podražitve surovin in energije.

Ta razkorak utegne negativno vplivati tudi na že dosežene rezultate, zato posebej povdarjamo, da je ugoden poslovni rezultat iz rednega poslovanja treba jemati s precejšnjo rezervno.

P. S.

O navedeni problematiki okrog izvajanja SS o zdrževanju dela in sredstev v SOZD Unial je bil 21. t. m. na iniciativo TGA ponovni razgovor z odgovornimi delavci v DO Impol.

Dogovorjeno je bilo, da se našeta neurejena vprašanja v najkrajšem času uredijo.

Direktor FRS
Franc Lukman,
mag. ekonomije

PRIMERJAVA

poslovnih elementov v indeksih na letni plan in enako obdobje preteklega leta

T O Z D	CP		PS		D		ČD		OD	
	LP	1979	LP	79	LP	79	LP	79	LP	79
Glinica	52	146	49	114	62	159	74	145	49	118
Proizvodnja	54	144	48	128	74	191	77	202	49	120
Predelava aluminija	50	126	41	113	67	146	72	146	50	120
LLBK	56	145	63	163	41	107	42	105	42	122
Vzdrževanje	59	153	60	151	59	155	60	156	50	122
Promet	51	134	45	142	55	130	56	132	52	124
Kontrola kvalitete	53	145	38	111	56	150	57	154	45	121
DS skupnih služb	49	148	44	131	51	157	52	159	46	132
TGA	53	144	49	136	54	163	66	161	48	122

Legenda: CP = celotni prihodek
PS = porabljena sredstva
D = dohodek
ČD = čisti dohodek
OD = osebni dohodki
LP = letni plan

Čeprav je bila količinska proizvodnja in prodaja v glavnem na planirani oziroma doseženi v enakem obdobju preteklega leta, je bil v DO TGA dosežen od plana za 3,4% od preteklega leta pa za 44% višji CP.

Letos smo planirali 2.257,3 mio CP. Ob polletju smo dosegli 1.206.— mio din, v enakem obdobju lani pa 836,2 mio din. Delež izvoznega prihodka pa je realiziran zaradi že opisanih razlogov le 13,8% letnega plana.

Porabljena sredstva (materialni stroški in amortizacija) znašajo 1-49,4 l. plana. Ker je indeks pod 50, bi lahko bili zadovoljni, vendar temu ni tako. Značilno za TGA je, da v drugem pollet-

ju mnogo hitreje naraščajo stroški, ker se koristijo izključno surovine iz tekočih dobav (boxiti itd.), ki so dražje. Razen tega pa bodo v drugem polletju v celoti zajeti učinki devalvacije. Že v prvem polletju nekateri stroški pretirano naraščajo, saj so že preseglj letni plan.

V poslovnem poročilu smo na to posebej opozorili in poimensko navedli take stroške. Toda niti v enem sklepu samoupravnih organov ni zaslediti kakršnihkoli ukrepov za vzdrževanje rasti stroškov. Na koncu leta, ko ne bo dovolj dohodka, od katerega pa je odvisna rast osebnih dohodkov bo o tem prepozno razpravljati.

Velikost dohodka je odvisna od dveh ekonomskih ka-

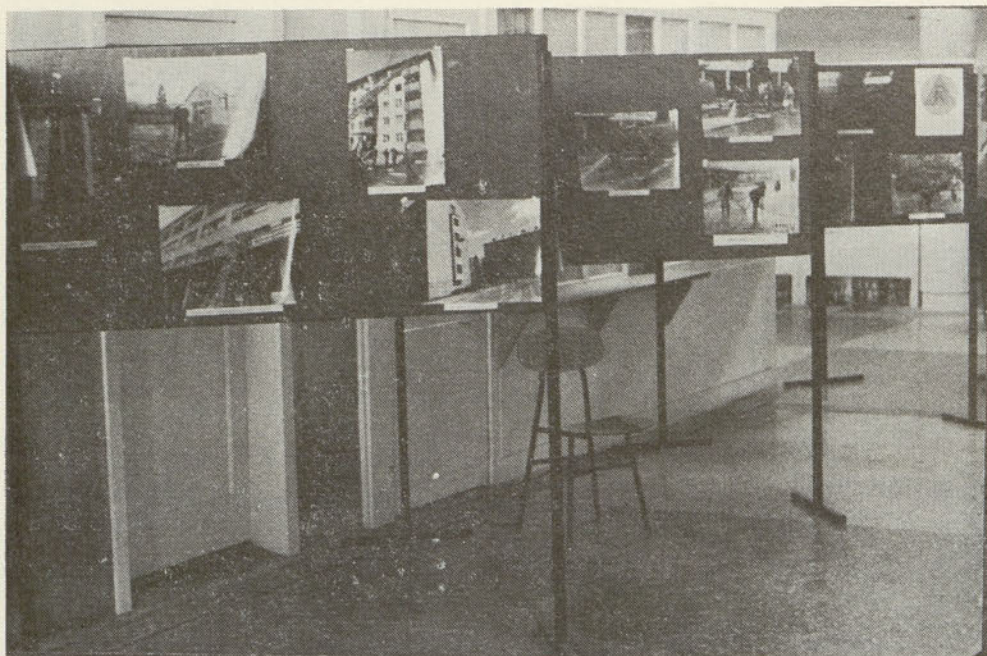
rabljenih sredstev je dosežen relativno visok dohodek.

Od plana je večji za 12,8% od preteklega leta pa nominalno za 62%. Analiza izvora povečanega dohodka v smislu določil 5. člena Dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka pa pokaže, da del dohodka v višini cca 56,8 mio din ni rezultat večje produktivnosti dela.

Zato je ta dohodek ob periodičnem obračunu bil posebej prikazan. Tudi po upoštevanju tega dela dohodka ima DO TGA visoko rast dohodka v odnosu na ostalo gospodarstvo.

Vse TOZD so zaradi visokega dohodka, kljub narastlim obveznostim iz dohodka dosegle tudi dovolj čistega

Razstava ob dnevu civilne zaščite

Na 40. mestu!

Pred kratkim je Gospodarski vestnik objavil listo 200 največjih delovnih organizacij v SR Sloveniji v letu 1979. Iz evidence Službe družbenega knjigovodstva so izbrali 200 delovnih organizacij, ki so imele po konsolidirani bilanci za leto 1979 največji dohodek. K vsaki postavki so dodali še indeks glede na leto 1978 in pripisali mesto, katerega je delovna organizacija zasedala v letu 1978. Kot osnovo za razvrstitev so vzeli ustvarjeni dohodek, saj smatramo, da je dohodek poglavitna kategorija našega poslovnega življenja, osnova in nagib za združevanje dela in sredstev delavcev v pravih oblikah zadevnega združevanja.

Tovarna glinice in aluminija Kidričevo je po ustvar-

jenem dohodku v višini 596.116.000 din med temi delovnimi organizacijami dosegla 40. mesto. V primerjavi z letom 1978 je dohodek višji za 162,6 odst. To pa je omogočilo, da se je naša tovarna iz 67. mesta v letu 1978 povzpela na visoko 40. mesto. Povprečno število zaposlenih je v letu 1979 znašalo 2197 in je poraslo z indeksom 101,1. Po številu zaposlenih smo bili leta 1978 na 60. mestu, v lanskem letu smo padli na 67. mesto, kar pomeni, da pri nas raste zaposlovanje počasneje, kot v drugih delovnih organizacijah. Po uporabljenih poslovnih sredstvih smo lani z 1.908.815.000 din bili na 41. mestu, leta 1978 pa na 40. mestu. Indeks porasta poslovnih sredstev je 128,7. Po doseženem celotnem prihod-

ku smo bili v obeh primerjalnih letih na 62. mestu, ta je leta 1979 znašal 1.834.594.000 din, indeks porasta pa je 125,1.

Po istih merilih se je Impol v letu 1979 nekoliko slabše uvrstil. Z ustvarjenim dohodkom 536.171.000 din zaseda 54. mesto, leta 1978 pa je bil na 36. mestu. Indeks porasta dohodka je 111,5. V letu 1979 je imel povprečno 2013 zaposlenih in je na 75. mestu, v letu 1978 pa so bili na 80. mestu. Indeks porasta dohodka je 103,5. Uporabljena poslovna sredstva so v povprečju leta 1979 bila 2.029.772.000 din, indeks porasta je 123,5 kar uvršča Impol na 37. mesto, leta 1978 pa je bil na 36. mestu. Celotni prihodek je v letu

1979 znašal 2.124.045.000 din in prinaša 48. mesto v primerjavi z 52. mestom leta 1978. Indeks porasta je 128,9.

V naslednji številki Gospodarskega vestnika je bila objavljena lista 49 največjih SOZD v SR Sloveniji v letu 1979. Tudi tu so za osnovo vzeli poročilo Službe družbenega knjigovodstva, SOZD so razvrstili po konsolidiranem dohodku. Med 49 SOZD Slovenije zaseda SOZD UNIAL-združene delovne organizacije aluminijske industrije 29. mesto, na enakem 29. mestu je bil tudi leta 1978. Ustvarjeni dohodek je

1.132.286.000 din, indeks porasta pa 133,7. Število zaposlenih v letu 1979 je 4225, to je 34. mesto. V letu 1978 je bil UNIAL na 31. mestu in je indeks porasta števila zaposlenih 102,2. Po uporabljenih povprečnih poslovnih sredstvih v višini 3.949.804.000 din v letu 1979 je UNIAL na 23. mestu, leta 1978 pa je bil na 20. mestu. Indeks porasta je 126,0. Po celotnem prihodku 3.958.640.000 din v letu 1979 zaseda 31. mesto, leta 1978 pa je bil na 26. mestu. Indeks porasta celotnega prihodka je 126,6.

sj

Kadrovske vesti

DELAVCI, KI SO SE ZAPOSLILI V TGA KIDRIČEVO V JULIJU 1980

IZ TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA: Ramo Zahovič, Vojko Sluga, Anton Selinšek in Vladimir Štumberger.

V TOZD TOVARNA GLINICA: Janez Lebar, Franc Topolovec in Anton Majcenovič

IZ TOZD VZDRŽEVANJE: Milan Kelenc

V TOZD PREDELAVA ALUMINIJA: Alojz Korenjak

IZ DS SKUPNIH SLUŽB: Franjo Majjačič in Klotilda Letonja

V TOZD VZDRŽEVANJE: Zvonko Kolar, Janko Selinšek, Ivan Bauman in Vilko Turk

IZ TOZD LLBK TRBOVLJE: Slobodan Simakovič, Zejneba Mušanovič, Marica Mavlič in Mehmed Mahmutovič

V TOZD KONTROLA KVALITETE: Jožef Leskovar

V JLA: Branko Roškar, Branko Lukman, Ivan Hauptman, Marko Adamčič, Branko Škrabl, Vinko Matjašič, Drago Štuhec, Anton Kropec, Anton Petek, Jože Šel, Milan Lubelj, Sašo Hren, Marko Zupan in Fadil Pupalovič.

V DS SKUPNIH SLUŽB: Majda Zdravec in Roman Šegula

V TOZD LLBK TRBOVLJE: Vinko Pohar in Roman Plahuta

IZ JLA SO SE VRNILI: Mehmed Mahmutovič, Zdravko Kaisersberger in Vladimir Belšak

UPOKOJENI:

Vlado Šerc iz TOZD Vzdrževanje

Jakob Fakin iz TOZD Vzdrževanje

Venčeslav Petrovič in Elizabeta Kovač iz DS Skupnih služb

DELAVCI, KI SO ZAPUSTILI DELOVNO ORGANIZACIJO V JULIJU 1980

IZ TOZD TOVARNA GLINICE: Boris Avreljo in Drago Žlender

UMRLA: Štefan Vesenjak iz TOZD Vzdrževanje in Franc Dobnik iz TOZD Promet

Poskusna proizvodnja zeolita

V zadnjih dneh so sredstva javnega obveščanja obširno obvestila javnost, da bomo v naši tovarni v kratkem začeli s poskusno proizvodnjo zeolita A. Ker v glasilu Aluminij o tem našem bodočem proizvodu še nihče ničesar ni spregovoril, boste verjetno tudi teh nekaj vrstic z zanimanjem prebrali.

Najprej moramo povedati, kaj sploh je ta umetni zeolit A. Zeoliti so spojine natrija, silicija in aluminija, torej jih lahko imenujemo natrijevi alumosilikati. Imajo mnogostransko uporabo in poznamo jih več vrst. Zeolit A je zelo uporaben v pralnih praških, saj ima to lastnost, da pri pranju zelo dobro mehča vodo, to pa pomeni, da lahko uspešno zamenja en del tripolifosfata v pralnih praških. Ker ves fosfat uvažamo, bomo torej z domačo surovino lahko uspešno zmanjšali uvoz fosfatov za pralne praške. Zeolit A pa ima še to pomembno kvaliteto, da ne onesnažuje talnih voda, tako kot fosfati, torej z uporabo zeolitov lahko precej prispevamo tudi k varstvu okolja. Iz povedanega pa tudi izhaja, da je zeolit A samo eden od številnih komponent v pralnem prahu, in da se tudi po osvojitvi proizvodnje zeolitov ne bomo spremenili v tovarno pralnih praškov.

Naslednja stvar, ki je zelo pomembna in bi jo želel še posebej poudariti, je, da bo uvedba te nove proizvodnje plod domačega znanja, da ne bomo kupovali obrabljениh tujih licenc za drage devize. Že pred leti sta Kemijski inštitut Boris Kidrič in ljubljanska Termika pričela raziskovati rudnine, kot so bentoniti, tufi in zeoliti, ker je Termika predvsem iskala primerno vezivo za izolacijske materiale. Pri teh raziskavah je na Inštitutu prišlo tudi do sinteze zeolita A, primerne za uporabo pri proizvodnji pralnih praškov. Po tej fazi dela sta k sodelovanju pristopila še mariborski Zlatorog in Tovarna glinice in aluminija v Kidričevem. Pri tem so veliko dela opravili tudi tehnologi tovarne glinice, saj so postopek prilagodili razpoložljivim surovinam in proizvodnim napravam v tovarni glinice, prejšnje laboratorijske poskuse na Inštitutu

pa so razširili na poskuse v polindustrijskem obsegu in tako pridobili večje količine zeolita A, primerne za poskusno proizvodnjo pralnih praškov. Za nadaljnje uspešno sodelovanje je skle-

Tehnološki postopek proizvodnje zeolitov je v mnogočem soroden tehnologiji proizvodnje glinice, torej bodo lahko naši gliničarji s svojim strokovnim znanjem zelo hitro osvojili novo proizvodnjo.

Likanje

njen tudi samoupravni sporazum, s katerim se zagotavljajo potrebna finančna sredstva za nadaljnje raziskave in uporabo tega novega znanja v proizvodnji.

Dolžni smo odgovoriti še na vprašanje, zakaj proizvodnja zeolitov prav v Kidričevem in ne kje drugje? Proizvodnja zeolitov v naši tovarni ima več prednosti, predvsem pa bo občutno cenejša, kot bi lahko bila kjerkoli drugje. Zeolite bomo proizvajali, kot stranski spremljajoči proizvod pri proizvodnji glinice, pretežno iz istih surovin, kot jih potrebujemo za proizvodnjo glinice. V obratih opuščenege sinter postopka imamo dovolj strojev in naprav, primernih za to novo proizvodnjo, torej bodo potrebne le minimalne investicije, predvsem bo potrebno postaviti novo sušilnico za zeolite.

Sočasno z vsem opravljenim razvojnim delom se pripravljamo tudi investicijski el-

Tesnila

borat za uvedbo proizvodnje zeolitov. Važen podprojekt v tem elaboratu je proizvodnja tekočega vodnega stekla. Tekoče vodno steklo je tista nova surovina, katero bomo v večjih količinah potrebovali pri sintezi zeolitov. Trenutno je na tržišču pomankanje tekočega vodnega stekla, pa tudi transportni stroški so zelo visoki (v tekočem vodnem steklu je skoraj 70% vode), torej bi morali drago plačevati prevoz vode na velike razdalje. Odločili smo se, da bomo rajši nabavljali trdno vodno

raztapljanje trdnega vodnega stekla. Za nakup tekočega vodnega stekla se močno zanima več delovnih organizacij, saj ima tekoče vodno steklo tudi mnogostransko uporabo, od gradbene industrije do dodajanja k pralnim praškom. Naše proizvodne kapacitete so tako velike, da bomo lahko proizvedli več tekočega vodnega stekla, kot ga bomo potrebovali za proizvodnjo zeolitov in bomo lahko zadovoljili tudi potrebe omenjenih delovnih organizacij. Trenutne potrebe po trdnem vodnem steklu pokrivamo iz uvoza, smo pa prepričani, da imamo v Sloveniji dovolj kvalitetnih surovin pa tudi tovarn (predvsem steklarska industrija), da bi lahko proizvajali trdno vodno steklo doma. Potrebno bo dogovarjanje in sodelovanje tudi v tej smeri.

Možnosti za proizvodnjo umetnega zeolita A so torej spodbudne. Čim bo v tovarni glinice stekla poskusna proizvodnja, bodo tudi v mariborskem Zlatorogu nadaljevali poskuse, kako spremeniti tehnologijo proizvodnje pralnega praška, da bo zeolit uspešno nadomestil tripolifosfat. Ta zamenjava namreč ni tako preprosta, saj bo ob tem potrebno spremeniti tudi ostale komponente v pralnem prašku. Vendar pa sta Zlatorog in osiješka Saponija že izdelala nekaj detergenta na podlagi zeolita. Kot zatrjujejo, je ta novi detergent po svoji kakovosti povsem enakovreden sedanjim pralnim praškom. To pa pomeni, da bodo proizvajalci pralnih praškov v bodoče prihranili nekaj deviz, saj so jih doslej največ porabili prav za uvoz fosfatov. Da bi si zagotovili devize za uvoz surovin, so bili prisiljeni pralni prah izvažati, v domačih trgovinah pa pralnih praškov ni bilo.

steklo in ga raztapljali doma ter tako veliko prihranili na prevoznih stroških. Tudi tehnologijo priprave in raztapljanja trdnega vodnega stekla smo uspešno osvojili z lastnim razvojnim delom, v že obstoječih proizvodnih napravah. Dosedaj smo raztopili že več ton trdnega vodnega stekla in iz faze poskusnega raztapljanja lahko preidemo na industrijsko

Naši petdesetletniki

V mesecu avgustu bodo praznovali rojstni dan naši sodelavci: Franc Petek iz tozda Proizvodnja aluminija, Stanko Štern in Jožef Ci-

glar iz tozda Vzdrževanje in Matija Kodela iz DSSS. Vsem iskreno čestitamo in želimo še veliko zadovoljnih let!

»... Razvoj socialističnega samoupravljanja in potrebe delovnih ljudi terjajo, da so le-ti o vsem pravočasno obveščeni. To je ena izmed bistvenih samoupravnih pravic. V tem pogledu pripada zelo velika in odgovorna vloga sredstvom obveščanja, ki so orodje v rokah delovnega človeka in občana v njegovem boju za nadaljnji vsestranski razvoj družbe. Seveda morajo biti sredstvom obveščanja dostopni vsi viri zanesljivih informacij. Kot takšna so pomemben del našega družbenopolitičnega sistema ...«

Tito na XI. kongresu ZKJ

Akcija tisoč delavcev sodelavcev

Skoraj v vseh glasilih združenega dela je akcija že stekla in novi sodelavci so kar zasuli uredništva s številnimi prispevki, od katerih so bili nekateri že objavljeni v Delavski enotnosti, glasilu Zveze sindikatov Slovenije.

V čem je pomen akcije? Predvsem teži za tem, da bi bili delavci dobro obveščeni, ne le o razmerah v svoji tovarni, temveč tudi o vseh družbenih problemih. Usmeriti hoče tok informacij od delavca do družbe, saj je bilo to sedaj ravno obratno. V to akcijo, katere pobudnik je Zveza sindikatov Slovenije, naj bi se vključila množica novih sodelavcev dopisnikov internih ter lokalnih glasil in tudi radijskih postaj, tako da bi se v novih sestavkih čutil vpliv združenega dela in znanja.

Upam, da ne bomo ravno mi edini, ki se akciji ne bi priključili. Vabim vas, da se ozrete okrog sebe in poskušate zapisati kakšen utrinek iz dela v neposredni proizvodnji, vtise s sestanka ali kaj podobnega. Ne bojte se, da ne bo dovolj dobro napisano. Napake bomo popravili.

Posebej pa vabim mlade delavce in tudi praktikante, da nam opišejo svoje vtise ob prvem srečanju s tovarno, o delu v mladinski organizaciji, rekreaciji in še kaj. Samo malo dobre volje je potrebno zbrati!

Ne pustimo, da bi ravno o nas pisali ob koncu leta, da se nismo odzvali akciji. Najzanimivejše sestavke bomo poslali v uredništvo Delavske enotnosti. Vsi, ki se boste odločili postati sodelavci akcije, pa pošljite članke v uredništvo Aluminija do vsakega 5. v mesecu.

V. P.

Za uspešno in varno delo

Delavski sveti TOZD so na svojih sejah med drugim že razpravljali o polletnem poročilu dela naše SVD in, ker so bili vsi podatki izredno dobro prikazani, se ne bom ukvarjal s statističnim poročilom, ampak bi želel poudariti nekaj besed o tem, kaj mislijo nekateri člani, ki so sodelovali na seji DS

v TOZD Tovarne glinice. V uvodu naj bo postavljeno vprašanje, kako varno smo delali v prvih šestih mesecih leta 1980 in kaj nam je dolžnost storiti za varnejše še boljše delo na tem področju. Razumljivo, delo ter sami delovni procesi, ki zagotavljajo najbolj varne delovne pogoje dela, imajo

tudi v naši delovni organizaciji vse pomembnejšo vlogo. Če smo namreč skrbno sledili in si prebrali poročilo, ki je bilo posredovano vsem članom DS in tudi sindikalnim poverjenikom, da bi lahko področje tega dela kar se da dobro predelali ter dali svojo oceno in seveda tudi to, da se veliko bolj držimo varnostnih predpisov, ki pa so obvezni za vse in ne le za tiste, ki se dan in noč ubadamo s proizvodnimi problemi, saj lahko dnevno vidimo, kako nekatere določbe in predpisi veljajo le za nekatere. Mi tudi dobro vemo in to smo lahko razbrali iz samega poročila, da je v OZD eden izmed največjih in najdražjih problemov problem nezdod pri delu in zagotavljanje ter realizacija varnih delovnih razmer. Ravno nezdode pri delu nedvomno sodijo med največje motnje ter mnoge zastoje, po drugi strani pa so tudi velike in težke finančne in materialne obremenitve. Naša služba je ves potek našega obnašanja in upoštevanja predpisov iz varstva pri delu v naši DO zelo konkretno in podrobno predstavila v obravnavo samoupravnim organom in s tem seveda vsem zaposlenim, žal pa mnogi niso hoteli razumeti v podrobnosti svojih obvez in iskali možnosti za varnejše delo in tudi menda za svoje okolje v katerem delajo tako, da so menili, da bi se naši tehniki in inženirji morali večkrat pojavljati na določenih delovnih mestih in se na licu mesta seznaniti s pogoji dela ter tudi ukrepati proti kršitvam in tistim, ki ne izvajajo mnogokrat zelo pomembnih ukrepov te službe. Morda imajo tudi taki prav, ki tako postavljajo svoja mnenja in stališča, žal pa so mnogi pri tem pozabili na to, da je vsak delavec v prvi vrsti odgovoren za svoje varno opravljanje delovnih nalog, da obstajajo razni skupinovodje, preddelavci, vodje izmen in obratov ter še in še, ki pa so v celoti odgovorni, da so delovna mesta in sredstva za delo urejena in vsak tudi zna kaj in kje sme opravljati svoje delo. Popolnoma pa se strinjam, da se vse premalo izvajajo določeni ukrepi, ki jih ta služba zahteva in bi v takih situacijah potrebovali večjo odločnost pri izvajanju predpisov za katere so zadolženi, da jih skušajo seveda preko odgovornih dejavnikov odpraviti. Žal pa je tudi še tako, da moramo delati mnogokrat v nemogočih pogojih pa kljub intervencijam in opozorilom uspešnih ukrepov za odpravo ni in ni. Zato bo v bodoče nujno tudi v takih situacijah več in bolj odgovorno ukrepati, sami pa prav tako na odgovornejših ter zahtevnejših delovnih mestih več skrbi posvečati svojemu zdravju in preprečiti delovne nezdode, ki jih pa jasno večkrat iz takih ali drugačnih pogojev dela ni moč odpraviti čez noč.

Zavedamo se ali bolje rečeno, zavedati bi se morali, da delovne nezdode in razni izpadi zaradi malomarnosti ali nedovoljne pazljivosti ter upoštevanja vseh predpisov ne povzročajo samo izgube zaslužka raznih deformacij ali zdravstvene okvare, temveč lahko tudi izgubo delavca, ki je tako izgubljen za DO v delovnem procesu, saj lahko predstavlja še kako veliko vrzel v samem tehnološkem procesu, kar pa že tudi pri nas marsikje krepko občutimo, ko je nujno opraviti tudi delo, ki ga je nekoč opravljal tak delavec. Ker so torej nezdode pri delu rezultat mnogih zapletenih, tehničnih, telesnih in drugih vzrokov, je pri preprečevanju nesreč nujno ak-

tivno sodelovanje prav vseh zaposlenih v DO. To pa bi naj zares tudi obveljalo, potem bi lahko že sedaj mirno trdili, da z optimizmom lahko pričakujemo rezultate letnega poročila naše SDV službe. To pa od nas vseh zahteva dosledno izvajanje vseh predpisov in nalog, ki izhajajo iz tega področja. Prav pa bi vsekakor bilo, da bi poleg omenjenega polletnega poročila, ko objavljamo v Aluminiju število in vzrok nezdod, naša služba varstva pri delu napisala kar več, saj večkratno obravnavanje tega zelo pomembnega področja ne bi nikomur škodovalo.

France MEŠKO

Tečaj za visoko kvalificirane delavce strojne in elektro smeri

Na osnovi potreb in odločitev samoupravnih organov TOZD Vzdrževanje smo v Izobraževalnem centru TGA, organizirali tečaj visoke kvalifikacije strojne in elektro smeri.

Vodstvo in samoupravni organi TOZD ugotavljajo, da so trenutne in dolgoročne potrebe po visoko kvalificiranih kadrih velike. Ker zunanje vzgojnoizobraževalne organizacije ne usposabljujejo visoko kvalificiranih delavcev, smo se odločili, da takšno izobraževanje izvedemo v Izobraževalnem centru TGA.

Programi izobraževanja za visoke kvalifikacije so na nivoju srednjega izobraževanja in predstavljajo nadgradnjo strokovnega in splošnega znanja poklicne šole, ter dodatne praktične izkušnje. Vsi predmeti skupaj zajemajo okrog 600 pedagoških ur, to pa je enoletno izobraževanje ob delu. Tečaj je sicer internega značaja, kar pa ne pomeni, da je program izobraževanja skrčen in enostaven, nasprotno, v programu so zajeti vsi splošni in strokovni predmeti, ki so osnova za nadaljnje izobraževanje, predvsem v delovodski šoli. Velika prednost takšnega usposabljanja je v tem, da so določeni strokovni predmeti prilagojeni potrebam proizvodnje, to pa

zahteva strokovne predavatelje iz teh področij. Predavatelji, ki predavajo v tečaju so izkušeni strokovnjaki za posamezna področja, pa tudi izkušeni pedagogi saj so večkrat poučevali v raznih šolah in tečajih.

Tečaju prisostvuje 21 delavcev od tega je 14 delavcev strojne smeri, 7 delavcev elektro smeri. Trenutno tečejo splošni predmeti, ki so za obe skupini enotni. Po končanih predavanjih splošnih predmetov se tečajniki ločijo po smereh.

Poudariti moramo, da so slušatelji zelo disciplinirani in vestno obiskujejo predavanja. Če bo delo v tečaju potekalo še naprej tako vestno in zavzeto, potem pričakujemo, da se bo tečaj končal ob koncu tega leta. Po končanih predavanjih in uspešno zaključenih predmetih bodo kandidati opravljali zaključne izpite, ki bodo teoretični in praktični. Smatramo, da je taka oblika izobraževanja potrebna in primerna, posebej še, če tečaj obiskujejo tako vestni slušatelji, zato se moramo zavzemati, da postanejo tako zahtevne interne oblike izobraževanja verificirane, kar imamo vse možnosti po sprejetju zakona o usmerjenem izobraževanju.

M. S.

Kako smo poslovali?

Iz tabele I in II je razvidno, kako smo poslovali v mesecu juliju. Kolona indeks v tabeli I prikazuje odnos dosežene proizvodnje tekočega leta v primerjavi s proizvodnjo v istem obdobju preteklega leta in odnos dosežene proizvodnje v primerjavi z letnim planom poslovanja 1980.

I. DINAMIKA PROIZVODNJE — INDEKSI FIZIČNEGA OBSEGA

TOZD	Proizvod	Enota mere	PLAN 1980		DOSEŽENO				INDEKS			
			VII	I-VII	1979		1980		1980/1979		1980	
					VII	I-VII	VII	I-VII	7:5	8:6	7:3	8:4
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
TOZD TOVARNA GLINICE												
— Al hidrat Al ₂ O ₃	t	10.540	70.062	8.330	70.244	10.977	69.511	132	99	104	99	
— Kalcinirana glinica	t	9.114	62.622	7.979	61.305	10.080	61.776	126	101	111	99	
— Prodani hidrat	t	1.100	7.227	1.240	9.719	1.953	7.836	158	81	178	108	
— Skupaj (kal. gl. + prod. h.)		10.214	69.849	9.219	71.024	12.033	69.612	131	98	118	100	
TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA												
— elektrolitski Al — hala A	t	1.733	11.800	1.748	11.818	1.742	11.811	100	100	101	100	
— Elektrolitski Al — hala B	t	2.117	14.544	2.088	14.417	2.138	14.573	102	101	101	100	
— Anodna masa	t	2.464	16.972	2.468	16.933	1.974	15.837	80	94	80	93	
TOZD PREDELAVA ALUMINIJA												
— E aluminij	t	364	2.502	340	1.955	198	2.111	58	108	54	84	
— Al formati (T in H)	t	1.768	12.146	1.848	12.900	2.280	12.816	123	99	129	106	
— Zlitine: gnetne	t	628	4.312	317	1.862	904	4.360	285	234	144	101	
— livarske	t	1.211	8.322	1.215	9.901	340	7.536	28	76	28	91	
— Predzlitine: last. por.	t	70	483	66	496	68	585	103	118	97	121	
— prodaja	t	10	70	146	611	—	67	—	11	—	96	
— Drogi za kline	t	9	63	4	76	—	103	—	136	—	163	
— Stikala	t	0,508	4	—	11	—	—	—	—	—	—	
— Livarna skupaj:	t	4.061	27.902	3.936	27.812	3.790	27.578	96	99	93	99	
— Al iz pretapljanja	t	127	873	173	944	39	422	23	45	30	48	

TOZD TOVARNA GLINICE

V mesecu juliju smo proizvedli 10.977 ton Al hidrata Al₂O₃, kar je za 437 ton več kot je predvideno v letnem planu poslovanja (indeks 104) in za 2.647 ton več kot isti mesec preteklega leta.

Proizvodnja kalcinirane glinice je v primerjavi z načrtovano večja za 966 ton (indeks 111), v primerjavi s preteklim letom pa za 2.101 ton (indeks 126). Skupna proizvodnja (kalcinirana glinica in prodani hidrat) je v tej temeljni organizaciji odvisna od trenutnih možnosti prodaje. Tako smo v obdobju I—VII proizvedli za 8 odst. več hidrata in za 1 odst. manj kalcinirane glinice kot je predvideno v letnem planu poslovanja.

Iz tabele II. je razvidno, da je pri proizvodnji Al hidrata Al₂O₃ za obdobje I—VII večja poraba pare (indeks 101) in hidriranega aona (indeks 111). Pri proizvodnji kalcinirane glinice je prekoračena poraba tekočega goriva (indeks 101), pare (indeks 111) in električne energije (indeks 124).

TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA

V elektrolizi A smo v mesecu juliju proizvedli 1.742 ton elektrolitskega aluminija, kar je za 9 ton več, kot je predvideno v letnem planu poslovanja in za 6 ton manj kot istega meseca v preteklem letu. V elektrolizi B smo proizvedli 2.138 ton in presegli planirano proizvodnjo za 1 odst. Proizvodni rezultati obeh elektroliz so v obdobju I—VII takšni kot smo jih načrtovali (indeks 100).

V mesecu juliju je poraba surovin večja od planirane v hali A pri hidratu (indeks 113), Al fluorid (indeks 119) in el. energija (indeks 101). Odstopanja oz. prekoračitve so tudi pri proizvodnji elektrolitskega aluminija v hali B pri porabi anodne mase za 5 odst., kriolitu za 10 odst. in el. energije za 1 odst. Poraba Al fluorida je za 10 odst. nižja kot je določeno v letnem planu poslovanja.

Proizvodnja anodne mase je v primerjavi z načrtovano v mesecu juliju nižja za 490 ton oz. 20 odst., v času I—VII pa za 1.135 ton (indeks 93).

Preseženi normativi porabe surovin so bili v juliju višji od predvidenih pri katranski smoli (indeks 102) in mazutu (indeks 111), poraba petrolkokska je manjša za 1 odst., el. energija pa za 10 odst.

TOZD PREDELAVA ALUMINIJA

V livarni smo v juliju proizvedli 3.790 ton različnih livarniških proizvodov, kar je za 271 ton manj kot smo planirali oz. 7 odst.

Proizvodni program odstopa od planiranega in je višji pri proizvodnji Al formatih (T+M) (indeks 129) in gnetnih zlitin (indeks 144), manjša pa je proizvodnja E aluminija (indeks 54) in livarskih zlitin (indeks 28). Do tako nizke proizvodnje liv. zlitin je prišlo v tem času zaradi pomanjkanja silicium-metalala.

V obdobju I—VII je dosežena proizvodnja za 1 odst. nižja od letnega plana in prav tako nižja za 1 odst. v primerjavi s preteklim letom.

Gradivo pripravila:
Irena Draškovič

II. PREGLED PORABLJENIH NAJVAŽNEJŠIH SUROVIN NA ENOTO PROIZVODA

Proizvod	Surovina	Enota mere	PLAN 1980	DOSEŽENO		INDEKS	
				VII	I-VII	4:3	5:3
1	2	3	4	5	6	7	

TOZD TOVARNA GLINICE

Al hidrat Al₂O₃

— Boksit	t	*2,491	2,175	2,489	87	100
— Na OH 100 %	t	*0,08048	0,05629	0,07748	70	96
— Para	Gcal	2,55006	2,29407	2,56866	90	101
— El. energija	kWh	317,117	288,696	317,979	91	100
— Apno	t	0,04367	0,05545	0,04834	127	111

Kalcinirana glinica

— Tekoče gorivo	t	0,11998	0,12012	0,12158	100	101
— Para	Gcal	0,02464	0,02490	0,02726	101	111
— Al fluorid	t	0,00026	0,00015	0,00024	58	92
— El. energija	kWh	26,812	32,445	33,291	121	124

TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA

Elektrolitski al. — hala A

— Glinica	t	1,920	1,91975	1,91983	100	99
— Anodna masa	t	0,580	0,57566	0,58587	99	101
— Kriolit	t	0,035	0,03962	0,03377	113	96
— Al fluorid	t	0,035	0,0416	0,03593	119	103
— El. energija	kWh	17,856	17,993	18,059	101	101

Elektrolitski al — hala B

— Glinica	t	1,920	1,91992	1,91978	100	100
— Anodna masa	t	0,565	0,59395	0,57028	105	101
— Kriolit	t	0,035	0,0384	0,0363	110	104
— Al fluorid	t	0,035	0,03145	0,0302	90	86
— El. energija	kWh	17,255	17,409	17,612	101	102

Anodna masa

— Petrolkoks	t	0,67165	0,66447	0,66558	99	99
— Katranska smola	t	0,338015	0,3452	0,34410	102	102
— El. energija	kWh	145	131	131	90	90
— Mazut	t	0,0048	0,00532	0,00569	111	119

* programiran normativ

Naš pevski zbor

Morda je že kdo pomislil, kaj pravzaprav počne naš pevski zbor. Moram reči, da smo resnično nekoliko zanemarili obveščanje članov naše DO o našem delu, uspehih, nastopih in gostovanjih. Vendar naj nam bo oproščeno, saj je bila naša sezona 79/80 ena najnapornejših, pri čemer seveda uspehi in laskava priznanja niso izostala. Tistim, ki so nas slišali peti samo na pogrebnih umrlih članov kolektiva naj povemo, da se je kvalitetna raven našega petja močno dvignila, za kar je bilo potrebno žrtvovati prenekatero urico, večkrat pa kar ves dan. Vse nas, ki pojemo v našem zboru preveva prijetna zavest, da pojemo slovensko ljudsko pesem, njo, močno in nežno hkrati, staro in novo, vselej živo, čeprav marsikdaj v poplavi kiča, zaslužkarstva in tujih vplivov pozabljeno, pesem renesanse, pesmi drugih narodov, pa tudi umetne pesmi. Tako skrbimo za to, da naša kulturna dediščina ne bo zamrla, istočasno pa tudi za kulturno raven našega naroda. Vsi, ki so nas imeli priliko poslušati na naših koncertih vedo, da smo veliko dosegli in da bo težko doseči še več. A spet — zastati ni mogoče, kajti kakšen zbor bi to bil, če bi se v trenutku zmagoslavja malomeščansko zadovoljil s tem, kar je opravil do sedaj. Navdušenje, zagretost in prostovoljna brezplačnost so bile in bodo neporušene vrednote našega zborovskega petja v preteklosti in tudi danes, ko žal marsikje ljubezen do dela in amaterizma izgubljata svoj zven. Le pogledajte naše pevce, kako se po napornem delovnem dnevu samozavestno vzravnavajo, kadar zapoje. Največje plačilo za naš trud so burni aplavzi, po vsaki zapeti pesmi, teh pa v tej sezoni, kot že rečeno, ni bilo malo. Prav je, če nekoliko opišemo naše večje nastope v tej sezoni.

Začeti moramo pri našem nastopu na svečani proslavi ob 25-letnici obratovanja naše tovarne, kjer smo peli pred našimi gosti iz cele države in našimi delavci, ki so bili navdušeni nad našim petjem, čeprav sami nismo bili najbolj zadovoljni. Bil je začetek sezone, negotovost pa velika.

Na občinski reviji pevskih zborov smo se predstavili z dvema pesmima. Prva je bila iz obdobja renesanse, dokaj težka in zahtevna pesem, ki se jo lotijo le vrhunski zbori. Druga pa rodoljubna, dokaj atraktivna pe-

sem »Domovini« Benjamina Ipavca, saj sva skupaj s solistom Gašljevičem (I. tenor) požela navdušeno ploskanje občinstva. Pa da se ne bi samo hvalili, naj na tem mestu citiram univerzitetnega profesorja tov. Jožeta Gregorca, ki je o našem zboru napisal v Tedniku:

»Zbor ima dober glasovni sestav, kar mu daje bogat zvočni kolorit. Prav gotovo ima danes Kidričevo najboljši zbor v zgodovini svojega mladega pevstva. (Vsaj kar sem ga slišal) zbor premore tudi dobrega solista v tenorju in baritonu (GAŠLJEVIČ in URBANČIČ), kar mu nudi veliko večji programski razpon. Pripomnil bi le, da zahteva renesansa (Gallus) kar najbolj izdelane glasove v pogledu izobrazbe pošameznega glasu za pridobitev pravega renesančnega zvoka. Ecce quomodo je bila v tempu nekoliko prehitra in ni dosegla subtilnega komaj slišnega, vendar dobro zvočnega pianisima, ki je osnovan element te velike epohe glasbe srednjega veka in ki je še vedno vzgled našim sodobnim ustvarjalcem. Nekoliko preniže je bil prvi tenor v drugem delu skladbe pri In pace nekoliko razsekana in grobo nastavljena fraza pri habitatio eus ter pri izgovorjavi et erit in pace (et erit in pace) kjer so tenorji brez potrebe spremenili vokal o v ö. Lepo je bila podana Ipavčeva Domovini v kateri sta se oba solista zelo dobro izkazala. Prepričan sem, da bo te zadnje finese zborovodja Pulko, ki ve kaj hoče, s svojimi pevci v kratkem času dosegel saj izžareva iz njihovega petja radost, hotenje in želja po lepem podajanju.«

Mislím, da tov. Gregorca ni potrebno posebej predstavljati, med pevci velja za starosta zborovskega petja, saj je skoraj vse svoje življenje posvetil zborovskemu petju, sam pa je tudi vodil svetovno znani zbor »Slava Klavora«. Reviji so sledile priprave za snemanje RTV oddaje, ki ste jo imeli medtem že priliko videti in slišati na malih zaslonih v ciklusu oddaj »Od jutra raste dan«. Posneli smo tudi več pesmi za tekmovanje naših pevskih zborov pred mikrofonom in že nestrpno pričakujemo objavo rezultatov, pozneje pa tudi predvajanje preko radijskih valov s komentarjem ocenjevalne komisije.

Pozabiti pa ne smemo sodelovanja na pevskem taboru v Šentvidu pri Stični, ki

Naš pevski zbor

je v letošnjem letu izzvenel pod geslom »Naj pojo ljudje«. In resnično smo zapeli. Že dan poprej je imela vrsta pevskih zborov iz ožje domovine in zamejstva samostojne koncerte po vsej Dolenjski. Mi smo bili razporejeni v majhno vasico po imenu BUTORAJ, kakšnih 6 km oddaljeno od Črnomlja proti Vinici. Verjamem, da še nikoli niste slišali za to vasico, tudi mi ne, vendar se jo bomo spominjali, dokler bo naše srce bilo za pesem in naš narod Sprejem je bil tako prisrčen in v svoji preprostosti toliko pristen, da je to skoraj nemogoče opisati. Za kraiane BUTORAJA je bil to resnično velik kulturni dan, tako, da so do kraja napolnili svoj kulturni dom, na katerega so nadvse ponosni. Z odprtimi usti so spremljali naš nastop in zbora iz Grajene, na koncu pa so priredili pravo vaško slavje, kjer ni manjkalo dolenjske kapljice, za zabavo pa so poskrbeli vaški godci, ki so se brez prestanka izmenjavali na »frajtonerci« in »trompeti«. Dobil sem občutek, da zna igrati na ta instrumenta kar vsa vas. Slovo od prikupnih domačinom je bilo težko in se je zavleklo pozno v noč, kar do druge ure zjutraj, ko smo resnično morali spati vsaj za nekaj uric, kajti naslednji dan nas je čakalo skupno srečanje vseh zborov na taboru, kjer je skupno 195 zborov s 6000 pevci, zapelo slovenske ljudske pesmi, med njimi tudi tisto, ki jo je tov. TITO toliko ljubil »Pleničke je prala«.

Vrnili smo se polni vtisov in prijetnih občutkov, da pripadamo narodu, ki ljubi mir,

svobodo, ne pozna nacionalnih mej in ki rad po napornem delu najde čas tudi za pesem.

Seveda pa na tem mestu, še enkrat iskrena hvala krajanom vasice Butoraj z željo da se na jesen snidemo pri nas, kjer se bomo poskušali primerno oddolžiti.

Čakal nas je še zadnji večji nastop v tej sezoni, to je na srečanju »Bratstva in prijateljstva« med pobratenskimi občinami v Varaždinu, kjer smo peli v čudoviti dvorani varaždinskega narodnega gledališča »Avgust Cosevec« na svečani seji ob dnevu samoupravljalcev 27. junija 1980. Resnično smo bili veseli zahvale, ki smo jo prijeli od Zveze Sindikatov Hrvatske, Općinsko vijeće Varaždina.

To je le bežen pregled vseh naših nastopov in gostovanj iz katerega se že da razbrati, da je bila naša sezona naporna in uspešna. Seveda pa bi bili krivični, če ne bi na tem mestu omenili tudi našega zborovodjo tov. Ladislava Pulka, ki vodi naš zbor že nekaj let in nosi »levji delež« naših uspehov. S svojo vztrajnostjo, resnostjo in delovno zagnanostjo nas je uspel dvigniti na takšno raven kvalitete kot jo danes dosegamo, čeprav mnogi tega niso vzdržali in so odnehali, saj je potrebno za vaje, ki jih imamo dvak-

rat tedensko po dve uri, žrtvovati prenekatero prosto urico.

Toliko za enkrat. Na jesen pa upamo, da se nam bo priključil še kak naš član kolektiva, ki rad prepeva, pa ne samo ob vinskih prilikah, temveč tudi tako bolj ubrano. Z veseljem ga bomo sprejeli medse. Torej, ko rajša velja, treba je poizkusiti.

Predsednik moškega
pevskega zbora
Boris URBANČIČ

Nasvet:

„Vedno uporabi delu primerno orodje!“

Stik z bazo

1. Del — UVOD

Kot republiški delegat v Zboru združenega dela Skupščine SR Slovenije, za gospodarsko področje, iz naše delovne organizacije, sem imel razgovore z glavnim direktorjem, direktorji TOZD, ter z drugimi vodilnimi delavci, z družbenopolitičnimi organizacijami v TGA in še z nekaterimi člani našega kolektiva katerim pošiljam fotokopijo predloga dnevnega reda seje ZZD republiške skupščine. Na žalost se z vsemi iz baze oz. svoje baze nisem mogel pogovoriti. To pa zaradi zasedenosti ali odsotnosti udeležencev razgovora ali moje, ali pa še kakor drugače ni bilo izvedljivo.

Osnovna misel, katere me je vodila za razgovor, je bila ta da prikažem svoje delo, kot republiški delegat iz naše tovarne, v minulih nekaj več kot dveh letih časovnega obdobja moje mandatne dobe ter kaj vse sem dosegel in da seznanim s tem člane kolektiva.

Na kratko bom opisal to, kako izvajam stik z bazo oziroma z našo delovno organizacijo in da boste boljše razumeli smisel in namen postavljenih vprašanj za razgovor.

Republiško skupščinsko gradivo dobivam v tovarno. To mi omogoča, da hitreje kontaktiram z bazo. Da bi omogočil vsakemu pristop k obravnavi republiškega gradiva, ko ima za to najbolj primeren čas, posredujem fotokopijo predloga dnevnega reda seje ZZD republiške skupščine V sprejemnem dopisu je napisano, katere je po vrstnem redu seja zbora, ter čas, kdaj je sklicana. Fotokopije posameznih točk skupščinskega gradiva jim pošljem na njihovo željo. Ko pa še sam tudi preberem skupščinsko gradivo, tudi po lastni presoji direktno pošiljam posameznikom iz odgovarjajočih področij. Tako direktno kontaktiram z nimi in s strokovnimi službami, družbenopolitičnimi organizacijami ter samoupravnimi organi v TGA. Če imajo pripombe ali stališča k republiški skupščinski gradivi jih prosim, da mi pripombe ali stališča dajo pisмено. Zakaj? Zato, ker pomen besede v sestavku ima lahko različno razlago, ter če ni dobro sestavljeno, lahko pride do nejasnosti. S tako pisμένο oblikovanost stališčem ali pripombo se udeležujem v obravnavi republiškega skupščinskega gradiva v Ptuju na občinski skupini delegatov, potem še na seji okolišne skupine delegatov občin Ptuja in Ormoža s sedežem v Ptuju.

Na koncu tega uvodnega dela mi dovolite še to, da citiram 31. člen Poslovnika skupščine SR Slovenije: »Delegat, ki je poslan za delegata v zbor združenega dela

in zboru občin glede na vprašanja, ki so na dnevnem redu seje zbora, se mora seznaniti s smernicami temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti in s temeljnimi stališči delegacij, konference delegacij, pristojnih zborov občinskih skupščin in s političnimi stališči socialistične zveze delovnega ljudstva«

2. Del — VPRAŠANJA IN ODGOVORI

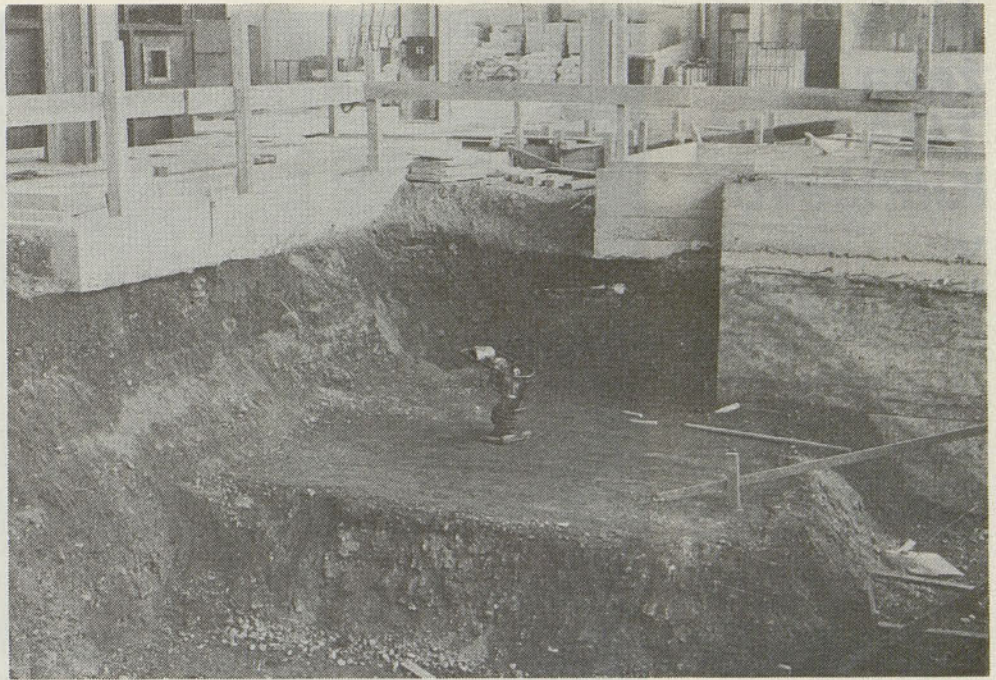
Vsem udeležencem razgovora sem postavil enaka vprašanja:

1. Ali ste zadovoljni z mojim sedanjim načinom informiranja (fotokopije, itd.)?
2. Kaj predlagate za izboljšanje informiranja na liniji baza — delegat, oziroma z mano kot delegatom v republiški skupščini?
3. Ali smatrate, da je potreben večkratni osebni stik med vami in mano kot delegatom?
4. Povratna informacija je eden od problemov za mene kot delegata. Ali ste zadovoljni s sedanjo obliko moje povratne informacije in kaj predlagate za izboljšanje iste? (ustmena oblika, pismena oblika ali kaj drugega)
5. V tovarniškem časopisu Aluminij sem dal pobudo za DELEGATSKO STRAN. O čem naj bi pisali na tej strani in če bi vi tudi sodelovali z vašim prispevkom?
6. Razno.

Za razgovor oziroma za čas za odgovore sem se dogovoril s posameznikom tudi za datum in uro razgovora. Kot sem že uvodoma omenil, zaradi zasedenosti ali odsotnosti posameznikov nisem imel razgovore z vsemi s katerimi bi to želel. Iz dosedanjih odgovorov bom izluščil bistvene smernice in pripombe k svojem dosedanemu in bodočemu delu republiškega delegata v naši delovni organizaciji.

Odgovori posameznikov na moja vprašanja so zelo konkretni in zajetni. Zaradi tega bom napisal samo krajše povzetke, oziroma bistvene karakteristike odgovorov.

Na prvo moje vprašanje sem dobil odgovore, da so vsi zadovoljni ter da je v redu, in naj ostane v takšni obliki kot je. Udeleženci razgovora so mi povedali, da dobijo vpogled v republiško gradivo skozi predloga dnevnega reda seje ZZD in namen je dosežen. Nadalje je bilo povedano, da je pri obravnavi tudi časovna stiska

Utrjevanje

prisotna in največkrat ni časa za obravnavo gradiva v fizičnem obsegu.

Na drugo vprašanje so bili odgovori pozitivni. Konkretno: informacija naj bi bila v konkretni obliki ter da bi bila kot dopolnilo k podanemu skupščinskemu gradivu. Eden od udeležencev razgovora (na splošno) je povedal: »Po moje je bilo dobro, da bi delegat nekatere zadeve iz skupščinskega gradiva obrazložil na širši obravnavi, npr. na zboru delavcev, na sestanku delovne skupine itd. To zaradi tega, da ne bilo posredništva oziroma, da ne bi direktor razlagal zadeve iz gradiva«. Med ostalim so udeleženci razgovora povedali, da je informiranje oziroma informacija v tovarniškem časopisu tudi ena od oblik informiranja delegata svoje baze.

Na tretje moje vprašanje sem dobil enoglasni odgovor in sicer: »Da«. Posebej pa bi želel poudariti nekaj odgovorov, npr.: »Naj bo ena kontinuiteta stikov. Ne strogo časovno določeno, po potrebi. Tudi problemi nastanejo v časovno različnih intervallih. Ti stiki naj bodo spontani in ne protokolarni.« Ali pa to: »Potrebno je, da osebno prediskutiramo neke stvari in to zaradi tega, ker še zmeraj ostane nekaj za razjasniti«. Ali še to: »... osebni stik je nujen in tudi v bodoče to prakticirajte«.

Odgovori na moje četrto vprašanje so bili skoraj enaki oziroma, da naj bo povratna informacija pismena in ustna. Naj bo čim bolj konkretna o dogajanjih v skupščinah v zvezi z našo delovno organizacijo. Pisnene informacije naj bi bile v tovarniškem časopisu ter v Novicah.

Na peto moje vprašanje so bili odgovori tudi podob-

ni, oziroma: udeleženci razgovora se strinjajo, da se uvede DELEGATSKA STRAN, ter da so pripravljeno sodelovati s svojimi prispevki. Dovolite mi, da citiram del nekega odgovora: »... ne strinjam se s prispevki, kateri so enostavno prenešeni iz zapisnikov ... ter če so še izredno dolgi«. Ali: »Na tej strani bi obveščali o delu naših delegatov, kakor tudi o težavah.« Ali: »Na tej strani bi pisali o zadevah, ki se tičejo TGA.«

Na moje šesto vprašanje sem dobil izredno dosti in vsebinsko raznolikih odgovorov. Bili so podani konkretni predlogi o organiziranosti delegacij v naši tovarni, o aktivnejšem delovanju naših delegatov v bazi, o učinkovitosti naših delegatov. Nadalje, da so gradiva preobširna, udeleženci razgovora so poudarili, da imajo premalo časa za temeljitejši in kvalitetnejši pregled gradiva. Tukaj bi želel citirati del nekega odgovora: »... vsaj enkrat letno neformalni sestanek vseh delegatov iz naše delovne organizacije v restavraciji. Osnova bi bila en sproščeni in nevezani razgovor, oziroma srečanje delegatov iz TGA.«

Kakor vidite odgovori so, v največjih primerih, podani na splošno za vse delegate iz naše delovne organizacije. To je tudi razumljivo, saj je moje delo republiškega delegata ozko povezano z delom delegatov in delegacij v bazi oziroma v TGA. Zaradi tega sem tudi v tem svojem prispevku odgovore udeležencev razgovora napisal v obliki odgovorov na splošno za vse delegate iz naše tovarne.

Za mene kot republiškega delegata je zelo razveseljivo to, da sem v novem mandatnem obdobju centralnega delavskega sveta redno vabljen na seje CDS, česar pa v prejšnjem mandatnem obdobju ni bilo.

3. Del — POVZETEK

Moj način stika z bazo je ocenjen pozitivno. Informiranje v takšni obliki, kot sem ga uvedel je zelo primerno in dojemljivo. Z njo so udeleženci razgovora zadovoljni. Dobijo pregled nad vsebino republiškega skupščinskega gradiva ter imajo vse možnosti sodelovanja pri obravnavi istega.

Mislím, da na liniji republiška skupščina — baza, oziroma na področju povratne informacije še nisem uspel v celoti. Tukaj se še moram bolj angažirati v svojem bodočem delu.

Moje sodelovanje s strokovnimi delavci in službami je zadovoljivo. Pogrešam pa sodelovanje z družbenopolitičnimi organizacijami v TGA.

Upam, da sem s tem svojim prispevkom dosegel cilj, ter da sem podal dovolj jedrnat pregled dosedanjega mojega dela in delovanja kot republiški delegat v ZZD, za gospodarsko področje, v Skupščini SR Slovenije.

Imre Varjú

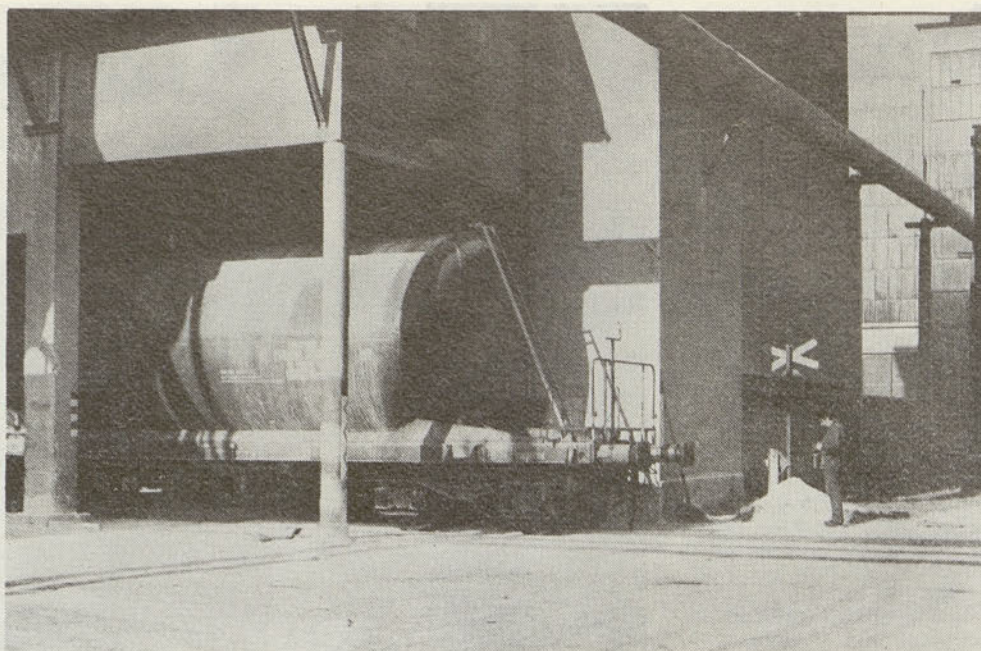
Aktiv žena TGA Kidričevo v Beogradu

Po večkratnem poizkusu organiziranja izleta v Beograd je po veliki prizadevnosti in vztrajnosti, predsednici aktiva žena tov. Panzlovič Anki uspelo zbrati 40 kandidatki iz DS skupnih služb in TOZD Vzdrževanje. Izleta sta se udeležili tudi dve tovarišici iz TOZD Trbovlje ter tov. Rozika in Tinka, upokojenki našega kolektiva.

Tako smo 20. junija ob 23.30 s certusovim avtobusom in dvema šoferjema odpotovali iz Ptuja in Kidričevega preko Podlehnika, Zagreba do Slavonskega Broda. Po kratkem postanaku v tem mestu smo nadaljevale pot proti Beogradu. Zjutraj nas je iz prijetne dremavice šofer po zvočniku opozoril, da se peljemo že mimo surčinskega letališča. V hipu smo bile budne, ker nas je Zemun oz. Beograd sprejel v lepem sončnem sobotnem jutru. Navdušeno smo sledile vožnji in opazovale levo in desno, kilometre dolga stanovanjska naselja v Novem Beogradu, do impozantnih poslovnih zgradb in kongresnega centra Sava.

Prispele smo na dogovorjeno mesto, kjer nas je pričakal naš zastopnik v Beogradu tov. Kodela. Prijazno se je odzval povabilu tov. Anke, da bi nas spremljal po mestu in nadomeščal vodiča, kar mu je tudi popolnoma uspelo. Predlagal nam je načrt ogledov mesta in že smo šle v znameniti zgodovinski park Kalemegdan. Popeljal nas je mimo »Spomenika hvaležnosti Franciji«, lovskega in vojnega muzeja, spomenika »Zmagovalca«, grozljivega rimskega vodnjaka, do grobnice narodnih herojev. Z veliko zavzetostjo nas je seznanjal z vsemi zanimivostmi.

Od tu smo se peljale iz Beograda na 17 km oddaljeni hrib Avalo. Ogledale smo si spomenik sovjetskim ponesrečenim veteranom, nato smo se povzpele po stopnišču h grobu »Neznanega junaka« in občudovale Meštrovičeve veličastne karia-

Glinica

tide. Z ogledom TV stolpa smo se poslovile od Avale in odšle v mesto na kosilo.

Po več kot enournem počitku nas je tov. Kodela prepustil šoferjema. Odpeljale smo se v težko pričakovani popoldanski del našega obiska, to je v muzej 25. maj in h grobnici tov. Tita.

Po ogledu muzeja, ki se ga ne da opisati, smo se po parku napotile na Dedinje. Kljub množici ljudi, ki se je disciplinirano pomikala proti Užički v dom cvetja, smo prispele do Titovega počivališča.

Nemi in s solzami v očeh se poslavljajo vsi, ki gredo tod mimo.

Tudi me smo se.

Dolgo potem še ne moreš spregovoriti besede.

Tako se je naš obisk v Beogradu iztekel. Ob 19. uri smo se odpeljale iz našega glavnega mesta.

Kljub utrujenosti smo se naslednji dan v zgodnjih jutranjih urah vrnile domov, obogatene za mnoga spoznanja.

Na koncu še hvala tov. Anki, ki je izlet dobro organizirala in vodila, tov. Kodeli, šoferjema, ki sta nas varno vozila po vsej poti, kakor tudi ostalim udeleženkam, ki so s svojo prisotnostjo naredile izlet prijeten.

Takšnih potovanj si v bodoče še želimo!

Vida Lončarič

Smo za kratko in jasno informacijo

Skoraj ne mine več dan, ko ne bi brali v naših časopisih poslušali po radiu ali gledali na malih TV zaslonih o dogodkih v naših organizacijah združenega dela, o sestankarstvu v delovnem času o nepripravljenih sejah ter zborih delavcev ter še in še. No prav bi bilo, da v tem sestavku ostanem v svoji delovni organizaciji in, da skušam prenesti v vrstice tega sestavka to, kar moti mnoge naše delavce, zamisliti pa bi se morali še predvsem tisti, ki so odgovorni za normalen tok zgoraj navedenih dogodkov. Ker smo prav okrog razprav tako na DS TOZD kot tudi na zborih delavcev bili postavljeni v takozvane mat pozicije, ko je bilo potrebno v najkrajšem času sklicati DS, predvsem pa seveda zbere delavcev. Gradivo, ali bolje rečeno poročila o našem polletnem poslovanju, smo dobili člani DS na sami seji, kar pomeni, da je okrog tega bilo možnosti malokaj reči bolj konkretno. Resnično nismo edini, ki smo imeli take težave, saj je bil rok 30. 7. 1980 tisti dan, ko je trebalo predložiti službi družbenega knjigovodstva potrjene polletne periodične obračune. Brez dvoma pomeni tak način sprejemanja tako pomembnih aktov za delavca kaj mnogo več kot pa samo dvig roke na zboru. Če znamo biti v mnogi primerih še kako elastični in znamo kak rok tudi še kako potegniti precej naprej, bi tudi v takih primerih moralo biti tako, saj je namreč popolnoma jasno, da naše strokovne službe niso bile kos

tako zahtevni nalogi, ki je bila postavljena pred njih, s tem pa tudi pred vse DPO in samoupravne organe.

Kdor si je prebral sestavek pod naslovom »ZBORI DELAVCEV ZADNJI HIP«, ki je bil objavljen v časopisu Večer, dne 1. 8. 1980, bo lažje razumel zakaj prihaja do takih in podobnih problemov za katere pa so naši delavci vse bolj občutljivi, saj gre namreč za temeljitejšo analizo njihovega dela in, da je na isto tudi navezan logično osebni dohodek. Kot je v enem odstavku (omejenega sestavka) navedeno, da lahko delavci že prej obravnavajo oz. razpravljajo o doseganju fizičnega obsega proizvodnje, o prodaji, izvozu in uvozu, menim, da bi to bilo prezahtevno delo ter bi s tem še bolj zapravljali proizvodne uspehe, ker bi še več presedeli na raznih sestankih in zborih, da tudi ne govorim o tistih, ki bi morali take materiale pripravljati in tako s tem imeti dvakratno delo. Če SDK tudi samo evidentira te podatke, potem ne razumem, zakaj tako dosledno rok 30. 7. 1980. Sicer pa je treba ob vsem tem reči še nekaj besed o tem, kako se zadeve obravnavajo na samih zborih (mislim kar precejkrat). Medtem, ko se v nekaterih TOZD tisti, ki vso zadevo vodijo, pripravijo na odgovore za morebitna postavljena vprašanja, pa ponekod le v čimkrajšem času končajo zbere s tem, da pač vztrajajo pri določenih svojih predlogih, ki pa so večkrat tudi vredni razmisleka. Trdim le to, da je pred delavce potrebno in nujno priti

s kratko ter povsem jasno informacijo, ki ji bo lahko sledil, postavil vprašanja, ki mu niso bila dovolj jasna in tudi kot proizvajalec v DO sam aktivno sodeloval pri razreševanju mnogih vsakdanjih problemov tako v proizvodnji, kot v delu samoupravnih organov in DPO. Zelo slabo vpliva na sam potek zborov delavcev to da nekateri posamezniki sklepe, ki so jih sprejeli na zborih delavcev v svojih TOZD tolmačijo po svoje in tako vnašajo zmedo med ostale v drugih TOZD. Tudi okrog poslednjih zborov delavcev, ki so obravnavali polletni periodični obračun so se pojavljale razne govornice o procentih izplačila, kar samo ustvarja negotovost med delavci, ki večkrat zato valijo krivdo tudi na nedolžne ljudi v DPO in samoupravnih organih. Vzrokov za take probleme je več: zbori so organizirani ter izvedeni zadnji hip, ni povsod enakih kriterijev za razprave in vodenje zborov ter enotno zastopanje stališč in prizadevanj v smeri boljšega dela v proizvodnji ter mnogo manj sestankarstva v delovnem času, ki bi nam moral biti še kako dragocen. Brez slehernega dvoma ni prave koordinacije dela in bi tudi o tem veljalo še kako razmisliti. Nešteto krat sem že poudaril in to poudarjam ponovno, ker menim, da bo brez enotnega sistema priprave in vodenje zborov delavcev, kot tudi vseh ostalih sej prihajalo do raznih napolncevanj, kar pa vodi največkrat v neuspeh zborov, referendumov, sej samoupravnih organov in DPO ter še in še. O tem bomo morali še odločno spregovoriti, kajti v takih pogojih dela našemu poslovodnemu organu ni niti najmanj lahko delovati in izvrševati svoje naloge, ki jih je sprejel. Za skupno delo in izvršene naloge v skladu z vsemi predpisi ter zakoni pa so zadolženi in odgovorni prav vsi. O še nekaterih aktualnih problemih okrog tega pa v eni naslednjih števk.

France MEŠKO

„Aluminij“
pričakuje
vaše
prispevke!

Iznajditeljstvo

Pri konferenci osnovnih organizacij sindikata TGA »Boris Kidrič« je bila v mesecu juniju konstituirana komisija za proizvodnjo in inovacije. Ta komisija še ni prav začela delovati, delno zato, ker je sedaj čas letnih dopustov, delno pa tudi zato, ker še nima sprejetega programa in načina dela. Da ne bi prišlo do kakšnih pomot, moram omeniti, da imamo v TGA tudi komisijo za inventivno dejavnost, ki obravnava prijavljene inventivne predloge (izume, tehnične izboljšave in koristne predloge) in jih v glavnem uspešno rešuje.

V predlogu programa dela komisije za proizvodnjo in inovacije je zapisano:

1. Obravnava priporočil republiškega sindikata o razvijanju MID (množične inventivne dejavnosti) po sindikalnih skupinah in izvrševanje nakazanih smernic.
2. Zbiranje podatkov o tehnoloških problemih in proizvodnih sestankov in sindikalnih skupin.
3. Obravnava proizvodne storilnosti, reševanje problemov v proizvodnji, reševanja inovacijskih predlogov z ustreznimi ukrepi.
4. Razpisovanje MID za rešitev problemov na vseh področjih.
5. Posamezen član komisije je zadolžen za izvajanje prej naštetih nalog, katere se morajo enkrat mesečno obravnavati po sindikalnih skupinah in vsa dognanja prenesti na komisijo za proizvodnjo in inovacije. Po obravnavi tako prispelih dognanj bo komisija predlagala ustreznim organom posamezne rešitve nastalih problemov.

V priporočilih republiških sindikatov je zapisano, da je naloga sindikata ustvariti primerno klimo za razvijanje MID, kar pomeni, da si moramo izoblikovati stimulativen samoupravni akt, ki ureja obveznosti iz področja inovacij, po njem hitro reševati predloge brez kakršnekoli zavisti.

S točko 2, 3 in 4 hočemo prispevati svoj delež k stabilizaciji našega gospodarstva in da bi MID postala res množična, ne pa da se ukvarja z njo le nekaj procentov vseh zaposlenih delavcev.

Najpopolnejše podatke o MID objavlja ZDA, kjer so 40 % ljudi ukvarja z MID, oziroma je po vejah gospodarstva sledeča:

- avtomobilska in letalska industrija 32 %
- aluminij in jeklo 24 %
- finomehanika in elektronika 62 %
- elektrokovinska industrija 46 %
- strojna 43 %, kemija 63 %, armada 12 % itd.

Iz zapisanih podatkov je razvidno, da z 63. predlogi v lanskem letu in 31. predlogi v letošnjem letu pri 2000 zaposlenih v TGA ne moremo biti zadovoljni in zato je prav, da se sindikat loti svoje naloge.

P. B.

Zahvala

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem konferenci sindikata TGA, osnovni organizaciji sindikata TOZD Trbovlje kot tudi sodelavkam in sodelavcem za poklonjena darila.

Obenem želim mnogo delovnih uspehov in tudi zagarantirano socialno varnost — ob pomoči pristojnih služb matičnega podjetja — članom kolektiva TOZD Trbovlje.

Lojzka Kuder
Trbovlje

Poletje

Disciplinski ukrepi

Objava ukrepov

1. Franc Kovačič, mat. št. 3518, Janez Cafuta, mat. št. 3395, Danilo Murko mat. št. 4281, TOZD Promet — dne 17. 10. 1979 ob cca 8. uri zjutraj samovoljno spremenili smer vožnje drugega premikalnega sestava, čeprav so vedeli, da lahko pride zaradi tega do nezgode in s tem do premoženjske škode in je zaradi tega ob 8,35. uri prišlo do trčenja s prvim premikalnim sestavom na 16. tiru med kretnicami št. 17 in 18, pri trčenju je nastala premoženjska škoda v višini 214,111,00 din.

Anton Kramberger, mat. št. 2726 je dne 17. 10. 1979 vozil z Diesel lokomotivo pred premikom s hitrostjo 28 km/h, čeprav dovoljujejo predpisi za premik po tirih največjo hitrost med premikom 20 km/h.

2. Majcen Franc, mat. št. 440, TOZD Proizvodnja al., dne 18. 10. 1979 s sodelavci ni dvignil anodo in ga ob 13. uri ni bilo več v delovni organizaciji, oz. je odšel domov, izrečen ukrep — javni opomin.
3. Franc Topal, mat. št. 3682, TOZD Promet, dne 27. 10. 1979 okoli 19. ure prišel v upravno poslopje TOZD tovarna glinice, kjer je poškodoval ženo Marijo Topal, povzročil škodo v višini 1.500 din, 1. 1. 1980 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — denarna kazen 10 % zneska enomesečne akontacije OD, povrnitev materialne škode TOZD Tovarni glinice.
4. Sajič Savo, mat. št. 3383, TOZD Proizvodnja al. dne 15. 11. 1979 opravljal dela oz. naloge v vinjenem stanju, izrečen ukrep — javni opomin.
5. Kajsersberger Franc, mat. št. 4107, TOZD Proizvodnja aluminija, dne 2. 8. 1979 izmen-

skemu vodji odklonil opravljati dela oz. naloge prevoza tekočega aluminija, izrečen ukrep — javni opomin.

6. Vogrinec Ivan, mat. št. 3471, TOZD Proizvodnja aluminija, dne 2. 8. 1979 odklonil opravljati dela oz. naloge prevoza tekočega aluminija, izrečen ukrep — javni opomin.
7. Ferdiñand Štručl, mat. št. 4708, TOZD Tovarne glinice, cd 20. 4. 1980 dalje neopravičeno izostaja z dela, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja z 20. 4. 1980.

Za tajništvo
disciplinske komisije
A. Š.

Iz našega fotoarhiva

Nezgode v mesecu juliju 1980

	na delu	na poti	skupni
TOZD Predelava aluminija	2	—	2
TOZD Glinica	1	—	1
TOZD Vzdrževanje	3	—	3
TOZD Promet	1	—	1
TOZD Kontrola kvalitete	1	—	1
Skupaj:	8	—	8

VZROKI NEZGOD

- tovorni vagon,
- priključek za zrak,
- zidarski oder,
- tekoči kriolit,
- zaboj za phalno maso,
- voziček za pepel,
- al. hlebček,
- tekoči aluminij.

TOZD PREDELAVA ALUMINIJA

1. Franc DROBNIČ, mat. št. 1614 iz livarne, se je poškodoval 22. julija. Pr vlišanju na 6 F peči mu je iz žleba padel curek tekočega aluminija na hlačnico, ter skozi njo izza gamašev v čevlji, pri čemer je utrpel manjšo opekline narta leve noge.

2. Ljubo HORVAT, mat. št. 5087 iz prodajnega skladišča, se je poškodoval 28. julija. Pri zlaganju 5 kg hlebčkov na palete so se hlebčki zrušili pri čemer je eden padel ponesrečenca po desni nogi. Utrpel je udarec po nartu desne noge.

TOZD GLINICA

1. Edi ŠERUGA, mat. št. 2306 iz Glinice, se je poškodoval 18. julija. Ponesrečenec je zamenjal voziček za pepel pri kotlu št. 2. Pri premiku je zadel s koritom vozička ob ghišje transportnega traku, pri čemer mu je stisnilo prstane med ohišjem traku in koritom vozička.

TOZD VZDRŽEVANJE

1. Marjan KOVAČEC, mat. št. 5189, iz strojnega Vzdrževanja, se je poškodoval 9. julija. Ponesrečenec je nakladal zaboje s phalno maso, pri tem pa mu je zaboj zdrsnil iz rok in ga udaril po trebuhu in stegnju leve noge, ter mu jo odrgnil.

2. Anton MOHORKO, mat. št. 4546, iz strojnega Vzdrževanja, se je poškodoval 7. julija. Ponesrečenec je pomagal pri rezanju aluminijastih plošč pod elektrolitsko celico št. 833. Ko je tako dvignil aluminijasto ploščo, da bi jo tov. KOKOL lažje prerezal, mu je med rezanjem brizgnil za rokavico raztopljeni kriolit, ki se nahaja v takih ploščah pod pečmi in mu povzročil opekline.

3. Janez MLAKAR, mat. št. 5067, iz gradbenega Vzdrževanja, se je poškodoval 12. julija. Ponesrečenec je pripravil prostor za klimonapravo za šivalnico. Ko je sestopal iz postavljenega zidarskega odra, je hotel stopiti nekoliko vstran zaradi luže, pri tem pa mu je klecnila leva noga v gležnju.

TOZD PROMET

1. Franc DOBNIK, mat. št. 2834 iz transportne skupine, se je poškodoval 18. julija. Ponesrečenec je s sodelavcem in predelavcem po končanem nalaaganju vrec z glinico v železniške vagone začel z izpihovanjem prahu z delovne obleke. Po hrbtni strani ga je izpihaval predelavec — TOPAL Franc. Izjava bolnice govori, da je ponesrečeni utrpel perforacijo črevesja, vsled nastavitve priključka z zrakom na danko. Ponesrečeni je v bolnici po tednu dni podlegel poškodbam.

TOZD KONTROLA KVALITETE

1. Friderik KMETEC, mat. št. 5044 iz Kontrole kvalitete, se je poškodoval 23. julija. Ponesrečeni je zaposlen v TOZD Kontrola kvalitete, kot vzorčevalec surovin. Po končanem jemanju vzorca petrol koksa iz tovarnega vagona, si je pri spuščanju iz vagona, poškodoval levo nogo pod kolonom. Vzrok: nedovoljen način dela.

Majda LAMPRET

Straža tabora

Pogled na tabor

Taborniki ob dnevu borca

Kakor vsako leto, smo se tudi letos taborniki odreda Boris Kidrič dogovorili, da bomo sodelovali na vseh pomembnih prireditvah, ki bodo v krajevni skupnosti ali izven nje, toliko bolj pa še na proslavi dneva borca, ki smo ga letos prvič praznovali brez našega dragega tovariša Tita.

Že 2. julija smo postavili svoj tabor s poljsko kuhinjo ter pripravili prostor za izvedbo proslave. Z glasbo, ki se je slišala daleč naokoli smo privabljali ljudi, ki so nas opazovali in posebno radi obstali pred našo kuhinjo iz katere je vedno prijetno dišalo in kjer so nekateri tudi poskusili našo dobrote.

Kljub slabemu vremenu, ki nam je že dalj časa ragajalo se je pred pričetkom proslave zbralo precej ljudi, ki so vztrajali pod dežniki vse do 19. ure, ko se je s himno, ki jo je zaigrala godba na pihala, začela proslava. Po slavnostnem govoru tovariša Vagrinca in krajskem kulturnem programu, smo povabili vse prisotne k priziganju taborniške pagode. Kljub dežju hitro in lepo zagorela. Udeleženci proslave so tako ostali ob ognju dolgo v noč in z navdušenjem poslušali tabornike o dogodivščinah, ki jih na tabornjenjih nikoli ne manjka. Ponudili smo jim tudi našo specialiteto, ki smo jo sami pripravili in jedi, ki se kuhajo malo drugače kot v omdernih kuhinjah.

Tudi vse ostale dni taborjenja smo preživeli prijetno in obiskovalcev nam ni zmanjkalo. Radi pa bi se zahvalili vsem, ki so

nam pomagali pri pripravi prostora, čeprav niso med našimi vrstami, želimo pa, da bi prišlo med tabornike čimveč mladim.

Mirko Nežmah

Narobe svet

10 OCVRKOV Z BOGATE MIZE POLETNIH DNI

1. To je ta-pravo! Kdor išče ta najde! Začeli bomo delati, baje že v jeseni, eno od surovin za pralni prah, čeprav smo dolgo iskali — kaj vse že nismo počeli — imamo sedaj vendar nekaj, kar je vredno našega razvojnega programa, paziti pa je treba, da nam ob velikem pomanjkanju teh surovin kdo te ideje ne ukrade.

2. Če želiš prati, moraš najprej za kazen oprati trgovčovo perilo in šele potem dobiš pralni prah za svojo želto.

3. Da spečeš različne in čevapčiče za poletne dni, moraš imeti nekaj olja, za katerega pogoj pa je steklenica. Nisem pa še odkrila, kaj je pogoj, da dobiš meso. Verjetno bi mi to znali pojasniti v velikih mesnih kombinatih, ki predlagajo trgovcem, naj prodajajo meso brez lastnega zaslужka — to pa seveda ni pošteno!

4. Rekli so, da dinar zaradi povišanih kurzov deviz ne bo prizadet, prizadete pa so cene — oh te uboge cene, saj bi se morale zavedati, da je to leto rekordov.

5. Letina pšenice in padavin je rekordna, tudi olimpiada je bila rekordna — škoda je le, da se je kruh podražil in da smo zaradi stabilizacije zmanjšali pomen aluminijadi, saj bi bila verjetno tudi ta rekordna.

6. Na TV so se zopet pojavile reklame za kavo — seve tržaško, škoda, da ne tudi za avstrijsko, saj smo se je tako navadili, da ima sedaj še naša mešanica okus po njej.

7. Sreča je, da se ne sekiramo, kje drugje bi se že »bunili«, mi pa vemo, da bi lahko še zboleli in tako prizadeli SIS za zdravstvo. Na bolniško gremo še samo za otroke, pa še to moramo podpisati, da so res naši, ne od stare mame.

8. Sreča, da smo obdržali Crikvenico, saj bi zaradi bogate turistične sezone morali ostati doma in se kopati v bazenu, kar pa ni čisto sigurno, ker o tem, ali bo odprt ali zaprt, lahko odloči en sam delavec.

9. Nič me ne moti, če v trgovini nič ni, vesela sem, ker imam majhno plačo in s tem malo kupno moč; zakaj bi si pa drugi delali zaloge.

10. Naj bomo sodi ali lihi, že ob sami ceni bencina nam postane vroče, tako da se ne sekiramo, če kurilno olje bo ali ne, vedno smo za parolo VSE ZA STABILIZACIJO!

ANA

MISEL

Ženske igrajo šah slabše od moških, ker je treba pet ur molčati.

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi našega dragega moža, očeta in brata

Štefana Vesenjaka

iz Drakšča 29

se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavcem za denarno pomoč in vsem, ki ste z nami sočustvovali, nam izrazili sožalje, darovali vence in cvetje in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo govornikom, pevskega zboru in godbi za spremstvo na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: žena Pepca, sinova Zdravko in Štefan, hčerki Olga z možem, Nada z možem ter vnuk Andrej, brat Rudi, sestra Neža z družino in ostalo sorodstvo.

Drakšči, 15. julija 1980